

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.156/11/2021.

A tanács tagjai: Dr. Szathmári Réka közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Hubáné Dr. Szabó Ágnes közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Agrárminisztérium
(Budapest, Kossuth Lajos tér 11.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Csendes Consulting Zrt.
Dr. Csendes Richárd felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Nyúl, Szabadság u. 43.)

Az ajánlatkérő: Pappné Hermeecz Judit egyéni vállalkozó
(Balatonszabadi, Kossuth Lajos u. 65.)

Az ajánlatkérő képviselője: Szentgyörgyi Szilvia felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

A beszerzés/szerződés tárgya, értéke: Gabonataroló építése kezelőhellyel és napelemes rendszerrel Balatonszabadiban, 121.487.400,-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - ot.

A Döntőbizottság megállapítja a hivatalbóli kezdeményezés második és harmadik eleme alapján, hogy az ajánlatkérő megsértette az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm.rendelet (továbbiakban: Korm.rendelet) 24. § (1) bekezdését.

A Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezés első eleme tekintetében jogsértés hiányát állapítja meg.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő 2017. július 6-án küldte meg a gazdasági szereplők részére az ajánlattételi felhívását.

2. A felhívás releváns részei az alábbiak voltak:

III. A közbeszerzési eljárás fajtája, tárgyalásos és gyorsított eljárás esetén annak indokolása:
A 2015. évi CXLI. törvény a közbeszerzésekről (továbbiakban: Kbt.) 115. § (1) bekezdése alapján, nemzeti eljárásrendben, tárgyalás tartása nélkül lefolytatandó közbeszerzési eljárás.
Az eljárás módjának megválasztásában Ajánlatkérő figyelembe vette a Kbt. 16. - 19. §-t, valamint a Kbt. 17. § (5) pontját, melyek alapján meghatározott becsült érték nem haladja meg a nettó 300 000 000 Ft-ot.

V. A közbeszerzés elnevezése, tárgya és mennyisége:

Elnevezése: Gabonátároló építése kezelőhelyiséggel és napelemes rendszerrel Balatonszabadiban.

Becsült érték: 120 000 000 Ft

Tárgya: építési beruházás

Mennyisége:

Kisméretű terménytároló és nyitott tároló építése Balatonszabadi község belterületén. A tárolóépületet 4 jól elkülöníthető részre osztjuk, belső hosszú távú tároló 427,245 m², belső átmeneti tároló 205,966 m², egy kezelő helyiség 36,55 m² és egy raktárhelyiség 17,379 m², melyben a terményt 3m-es magasságig felhalmozva lehet tárolni. A betároláshoz rédlerek kerülnek beszerzésre, összesen 58 m hosszan a már meglévő tároló felől. Az épülethez tartozik még egy külső tároló 186,463 m², és egy hátsó oldali támfal 10 m hosszan az épületen kívül. Beton út az épület mellett a tervek szerint 678 m² és egy napelemes rendszer.

VI. A szerződés meghatározása, amelynek megkötése érdekében a közbeszerzési eljárást lefolytatja az ajánlatkérő:

Építési Kivitelezési szerződés

VII. A szerződés időtartama vagy a teljesítés határideje:

A teljesítés határideje: 2019.08.01.

VIII. A teljesítés helye:

8651 Balatonszabadi, Kossuth L. u. 69., belterület 395 hrsz.

NUTS kód: HU23305

IX. Az ellenszolgáltatás teljesítésének feltételei, vagy a vonatkozó jogszabályokra hivatkozás:
Előleg: Ajánlattevő a szerződés összegének maximum 10 %-ának megfelelő mértékű összeg előlegként történő kifizetését kérheti - illetőleg az ajánlattevő a 2. értékelési részszempont tekintetében történő vállalása szerint. Az előleg igénylése külön előlegbekérő okirat alapján történik. Ajánlatkérő az előleget legkésőbb az építési munkaterület átadását követő 15 napon belül kifizeti.

Számlázás, kifizetés: A teljesítés során nyertes Ajánlattevő előlegszámla (amennyiben igényt tart az előlegre), négy darab részszámla és végszámla benyújtására jogosult. A részszámlák a kivitelezés 20, 40, 60, és 80%-os műszaki készülségnél nyújtható be, a végszámla a műszaki átadás-átvételi eljárás hiba- és hiánymentes lezárását követően nyújtható be. Az előleg összege a végszámlából kerül levonásra.

A szerződés teljesítése tekintetében a Kbt. 135. § (1)-(3) és (5)-(7) bekezdései is alkalmazandók.

Amennyiben az ajánlattevőként szerződő fél a teljesítéshez nem vesz igénybe alvállalkozót, a részszámlák és végszámla összegének kifizetése a Ptk. 6:130. § (1) – (2) bekezdésében foglaltak alapján, a számla és mellékletei ajánlatkérő általi kézhezvételét követő 30 napon belül - illetőleg az ajánlattevő a 3. értékelési részszerpont tekintetében történő vállalása szerint átutalással kerül kiegyenlítésre..

A kivitelezési tevékenység építési engedély köteles, ezért a 2007. évi CXXVII. törvény 142. § (1) a) pontja alapján a kivitelezési munkákra eső ÁFA-t a szolgáltatás igénybevevője fizeti. A kifizetés során a 2003. évi XCII. tv. (Art.) 36/A. § előírásai is alkalmazandók.

XIII. Az ajánlatok értékelési szempontja:

„Kbt. 76. § (2) c) pontja alapján a legjobb ár-érték arányt megjelenítő olyan különösen minőségi, környezetvédelmi, szociális szempontok, amelyek között az ár vagy költség is szerepel:

Részszerpont	Súlyszám
1. Ajánlati ár (nettó forint)	50
2. Előleg mértéke (0-10%)	25
3. Fizetési határidő (15-60 nap)	25

Az ajánlatok részszerpontok szerinti tartalmi elemeinek értékelése során adható pontszám alsó és felső határa: részszerpontonként 1-10 pont.

Amennyiben az értékelési szempontok között törtszám keletkezik, Ajánlatkérő két tizedes jegyig kerekít. A legmagasabb pontszámot elérő Ajánlattevőt hirdeti ki Ajánlatkérő nyertesnek, akivel a szerződést megkötöti.

Az 1. részszerpont - ellenszolgáltatás összege (vállalkozói átalánydíj) - esetében ajánlatkérő a fordított arányosítás módszerét alkalmazza. Az összehasonlítás alapját az ajánlattevő által megajánlott nettó ajánlati ár mértéke képezi. A legkedvezőbb ajánlati elem (előny az alacsonyabb) kapja a maximálisan adható 10 pontot, a többi ajánlat pontszáma a legkedvezőbb ajánlathoz képest arányosítva kerül megállapításra.

A 2. részszerpont - előleg mértéke %-ban kifejezve a beruházási összeg arányában - esetében ajánlatkérő a fordított arányosítás módszerét alkalmazza. A legkedvezőbb ajánlati elem (előny az alacsonyabb) kapja a maximálisan adható 10 pontot, a többi ajánlati elem pontszáma a legkedvezőbb ajánlathoz képest arányosítva kerül megállapításra. A 2. értékelési részszerpont legkedvezőbb szintje 0 %, mely megajánlás esetében a kiosztható maximális pontszámot kapja az ajánlattevő. Az ajánlati elem legkedvezőtlenebb szintje 10 %, melynél kedvezőtlenebb megajánlást ajánlatkérő nem fogad el. Ajánlatkérő a 0 % és a 10 % közötti megajánlásokat értékeli. Az előleg mértékét százalékban, egész számokban kell megadni.

A 3. részszerpont - fizetési határidő - esetében ajánlatkérő az egyenes arányosítás módszerét alkalmazza. A legkedvezőbb ajánlati elem (előny a magasabb) kapja a maximálisan adható 10 pontot, a többi ajánlati elem pontszáma a legkedvezőbb ajánlathoz képest arányosítva kerül megállapításra. A 2. értékelési részszerpont legkedvezőbb szintje 60 nap, melynél kedvezőbb megajánlás esetében is a kiosztható maximális pontszámot kapja az ajánlattevő. Az ajánlati elem legkedvezőtlenebb szintje 15 nap, melynél kedvezőtlenebb megajánlást ajánlatkérő nem

fogad el. Ajánlatkérő a 15 nap és a 60 nap közötti megajánlásokat értékeli a kötelezően előírt időtartam levonásával. A fizetési határidőt napokban, egész számokban kell megadni.”

XVI. Az ajánlattételi határidő:

2017. július hó 20. nap 14:00 óra

Az ajánlatok bontásáról készült jegyzőkönyv szerint az ajánlattételi határidőre két ajánlat érkezett. Az ajánlatkérő ismertette a közbeszerzés becsült értékét, mely megegyezett a szerződés teljesítéséhez rendelkezésre álló anyagi fedezet összegével: nettó 120 millió Ft.

A beérkezett ajánlatok:

Az Ajánlattevő neve: Topa és Társa Építési Kft.

Az Ajánlattevő székhelye: 7090 Tamási, Dózsa György u. 100.

Az ellenszolgáltatás összege nettó: 125.069.109.- Ft

Igényelt előleg mértéke (0-10 %): 10 %.

Fizetési határidő (15 - 60 nap): 40 nap.

Az Ajánlattevő neve: EKS Service Kft.

Az Ajánlattevő székhelye: 1158 Budapest, Késmárk u. 24-28.

Az ellenszolgáltatás összege nettó: 121.487.400.- Ft

Igényelt előleg mértéke (0-10 %): 0 %.

Fizetési határidő (15 - 60 nap): 30 nap.

3. Az eljárás eredményéről szóló összegezést 2017. július 25-én készítette el az ajánlatkérő, melyet 2017. július 27-én küldött meg. Az összegezés értelmében az eljárás eredményes volt, az eljárás nyertese az EKS Service Kft.

4. Az ajánlatkérő a szerződést 2017. augusztus 10-én kötötte meg a nyertes ajánlattevővel.

A hivatalbóli kezdeményezés

5. A hivatalbóli kezdeményező 2021. március 30. napján nyújtotta be a Döntőbizottságnál a kezdeményezését, amelyben az alábbiakra tekintettel kérte jogsértés megállapítását.

6. Az ajánlatkérő az ajánlattételi felhívás XIII. pontjában minőségi értékelési részszerzőpontként megjelölte az előleg mértékét (0-10%) és a fizetési határidőt (15-60 nap), amelyekhez 25 % súlyszámot rendelt, valamint az ajánlati ár értékelési részszerzőponthoz 50 % súlyszámot határozott meg.

Az ajánlatkérő - bizonyos esetektől eltekintve - elsődlegesen vagy a legalacsonyabb költség, vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok alkalmazására köteles, figyelemmel a Kbt. 76. § (5) bekezdésében foglaltakra. Amennyiben az ajánlatkérő a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontokat alkalmazza, úgy a Kbt. 76. § (3) bekezdése szerint a kért ellenszolgáltatás vagy költség mellett további, a legjobb ár-érték arányt megjelenítő tényezőt is bevonhat az értékelésbe.

Az értékelési szempontokkal szembeni követelményeket a Kbt. 76. § (6) bekezdése taxatíve is felsorolja, melyek között megjelenik az az elvárás, miszerint az értékelési szempontoknak biztosítaniuk kell a 2. § (1)-(5) bekezdésében foglalt alapelvek betartását.

Amennyiben a közbeszerzési eljárás tárgya építési beruházás, úgy az ajánlatkérő az értékelési szempontrendszer kialakítása során köteles figyelemmel lenni a Korm. rendeletben

foglaltakra is, ugyanis a Korm. rendelet az építési beruházások tekintetében alkalmazandó értékelési szempontrendszerrel összefüggésben speciális szabályokat határoz meg. Mindazon túl, hogy az ajánlatkérő a Korm. rendelet rendelkezése alapján köteles a szakmai ajánlat benyújtását kötelezővé tenni - melyet a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont és a megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység minőségének értékelésére alkalmas részszempontok szerint vizsgál - az ajánlati árat az ár-érték arány érvényre juttatása érdekében - egyes esetektől eltekintve - legfeljebb 70%-os arányban veheti figyelembe.

7. A Ptk. 6:130. § (1) bekezdése alapján, ha a felek a szerződésben a pénztartozás teljesítésének idejét nem határozták meg, a pénztartozást a jogosult fizetési felszólításának vagy számlájának kézhezvételétől számított harminc napon belül kell teljesíteni. A kezdeményező álláspontja szerint a fizetési határidő (15-60 nap) előírás nem tekinthető minőségi értékelési szempontnak, figyelemmel arra, hogy a fizetési határidőt jogszabály rögzíti, attól ugyan a Felek indokolt esetben eltérhetnek, de a hosszabb fizetési határidő vállalása nincs hatással a szerződés teljesítésének minőségére. A kezdeményező kiemelte, hogy az ellenszolgáltatás teljesítése, mint szerződéses kötelezettség a szerződés teljesítésének része, de minőségileg az eredménykötelem eredményét nem befolyásolhatja, hogy a nyertes ajánlattevő részére az ellenszolgáltatás összege milyen határidővel kerül kifizetésre.

8. A Kbt. 135. § (7) bekezdése alapján, ha a közbeszerzés tárgya építési beruházás és a szerződés teljesítésének időtartama a két hónapot meghaladja, az ajánlatkérő köteles a szerződésben foglalt - tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított - teljes ellenszolgáltatás 5%-ának megfelelő összeg, de legfeljebb hetvenötmillió forint előleg igénybevételenek lehetőségét biztosítani. Az előleg fizetését e kötelezően biztosítandó mértékben az ajánlatkérő nem teheti függővé a szerződő fél részéről biztosíték nyújtásától. Figyelemmel a szerződés értékére és teljesítésének határidejére az ajánlatkérő 5 % előleg nyújtására volt kötelezett, így nem értékelhette 0 és 5 % között az igényelt előleg mértékét.

9. A kezdeményező álláspontja szerint a hivatkozott tartalommal kialakított értékelési szempontrendszer jogsértő volt, figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő a minőségi szempontok között olyan elemet jelenített meg, amely szerződéses elem a jogszabály kógens rendelkezéséből következik és amely ilyen formán nem lehet az ajánlattevő vállalatának függvénye. Az előleg mértéke és a fizetési határidő, mint értékelési szempont nem alkalmas a szerződés teljesítésének színvonalának emelésére, ennek okán nem tekinthető minőségi értékelési szempontnak. Figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő az ajánlati áron kívül nem írt elő valóban a minőség értékelésére vonatkozó értékelési részszempontot, az előírt részszempontok pedig jogszabálysértő módon kerültek rögzítésre, így az értékelés kizárólag az ajánlati árra szorítkozott, ami sérti a Korm. rendelet 24. § (1) bekezdésében foglaltakat.

10. A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy az ajánlatkérő az általa kialakított értékelési szempontrendszerrel megsértette a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontjában, valamint a Korm. rendelet 24. § (1), (3) bekezdésében foglaltakat. A részletezettek olyan jogsértést eredményeznek, amelyek sérthetik a Kbt. 2. § (4) bekezdését, azaz a hatékony és felelős gazdálkodás elvét.

Az ajánlatkérő észrevétele

11. Az ajánlatkérő kérte a kezdeményezés alapján jogsértés hiányának a megállapítását.

Az ajánlatkérő az ajánlati felhívás IX. pontjában foglaltak szerint legfeljebb 10 % előleg igénybevételének lehetőségét biztosította, így a Kbt. 135. § (7) bekezdésében foglalt, 5 % mértékű előleg biztosítására vonatkozó előírásnak eleget tett. A jogorvoslati kezdeményezésben hivatkozott, Kbt. 135. § (7) bekezdés szerinti előírás csak ajánlatkérőt kötelezi arra, hogy biztosítsa az 5 % előleg igénybevételének lehetőségét, ajánlattevő ugyanakkor dönthet úgy is, hogy nem kíván élni az előleg igénybevételének lehetőségével. Az értékelési szempont lehetőséget adott arra, hogy amennyiben ajánlattevő nem kívánja az előleget igénybe venni, úgy kedvezőbb feltételek mellett tehessen ajánlatot, ugyanakkor arra is lehetőséget teremtett, hogy akár a Kbt. által előírt mérték kétszeresét igényelhesse, amennyiben ezáltal kedvezőbb körülmények teremődnek számára az ajánlattételhez.

Az ajánlatkérőnek, mint az eljárás megindításakor megnyert pályázattal még nem rendelkező, nem tőkeerős, az időjárási viszonyok által erősen befolyásolt mezőgazdasági tevékenységből következően nagy bizonytalansági faktorú bevételű egyéni vállalkozónak az előlegfizetéshez, illetve az ellenszolgáltatás teljesítésének határidejéhez kapcsolódó értékelési szempontok alkalmazása valós előnyt - ezáltal minőségi többletet - jelentett. Megrendelői igényként olyan szempontrendszer kialakítása volt a cél, mely alkalmazásával az ajánlatkérő — tekintettel a beszerzés önerőből történő megvalósítására kiszámíthatóan és biztonsággal meg tud valósítani.

12. Az ajánlatkérő az ajánlati ár súlyarányát 50 %-ban határozta meg az ajánlati felhívásban, mely nem haladja meg a kormányrendelet hivatkozott pontjában meghatározott, legfeljebb 70 %-os súlyarányt, megfelelően ezzel a Korm. rendelet 24. § (3) bekezdésében foglaltaknak, s így a Kbt. 76. § (6) bekezdés c) pontjában hivatkozott alapelvek sérelmére sem került sor.

A Kbt. 76. § (3) bekezdése - ahogy a Korm. rendelet 24. § (2) bekezdése is - a „különösen” kifejezés beiktatásával példálózó jelleggel határozza meg a legjobb ár-érték arány meghatározása során figyelembe vehető minőségi szempontokat, teret hagyva annak, hogy adott esetben további, az ajánlatkérő számára előnyt jelentő szempontok is figyelembevételre kerülhessenek.

13. A fentiekben leírtak alapján látható, hogy 2020-ban és 2021-ben a pontozási szempontok nem felelnek meg a joggyakorlatnak, ill. a közbeszerzési ajánlásoknak, azonban 2017-ben még nem egyértelműen ált rendelkezésre az összes a Szechenyi2020 nyertes pályázataihoz kötődő ajánlás és gyakorlat. A pontozás összeállításánál, így az ajánlatkérő érdekeit tartotta szem előtt. Hangsúlyozta, hogy az ajánlatkérő egyéni vállalkozó és mikrovállalkozás, szűkös anyagi lehetőségekkel rendelkezik, ezért kérte a méltányosságot is szem előtt tartani.

14. A megindított közbeszerzés tárgya és eredménye a megtermelt gabona rendszeres és korszerű tárolására szolgáló, korszerű, minőségi terménytároló kialakítása lett, ezzel segítve az egyéni vállalkozás kiszámíthatóbb, tervezhetőbb működését.

A jogorvoslati eljárás megindítása az egyéni vállalkozó számára jelentős veszéllyel jár. Helyzete az agrárszektor társas vállalkozásainak lehetőségeihez képest szűkebb, szigorúbb. Anyagi lehetőségei korlátozottabbak, szigorúbb feltételekkel jutnak hitelhez. A pénzügyi bizalmatlanságát növeli az egyéni vállalkozások kisebb tőkeerő képessége. Az egyéni vállalkozásban a vállalkozó teljes magán vagyonával felel a vállalkozásban esetlegesen bekövetkező negatív következményekért.

Az egyéni vállalkozók mozgásterét bizonyos mértékig szűkíti az a törvényi előírás is, hogy kötelesek személyesen közreműködni a tevékenység folytatásában. A mezőgazdasági tevékenység nemcsak üzleti vállalkozás, hanem a vidéki életforma szerves része, a lakosság megélhetésének, ha nem is az egyetlen, de fontos forrása.

15. Mindezeket figyelembe véve kérte a Döntőbizottságot, hogy döntése meghozatalakor mérlegelje az Irányító Hatóság további, esetlegesen felmerülő szankcióit is, mely szankciók a pályázat elszámolhatóságára is jelentős hatással lehetnek.

A Döntőbizottság döntés és annak indokai

16. Az ajánlatkérő 2017. július 6. napján küldte meg a felhívott gazdasági társaságok részére az ajánlattételi felhívást, ezért a Döntőbizottság az ezen a napon hatályos jogszabályi rendelkezések alapján vizsgálta meg a hivatalbóli kezdeményezésben foglaltakat.

17. A következő jogszabályi rendelkezések alapján járt el a Döntőbizottság.

A Kbt. 2. § értelmében:

(1) A közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő köteles biztosítani, a gazdasági szereplő pedig tiszteletben tartani a verseny tisztaságát, átláthatóságát és nyilvánosságát.

(2) Az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

(3) Az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők a közbeszerzési eljárásban a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően kötelesek eljárni. A joggal való visszaélés tilos.

(4) Az ajánlatkérőnek a közpénzek felhasználásakor a hatékony és felelős gazdálkodás elvét szem előtt tartva kell eljárnia.

(5) Az Európai Unióban letelepedett gazdasági szereplők és a közösségi származású áruk számára a közbeszerzési eljárásban nemzeti elbánást kell nyújtani. Az Európai Unión kívül letelepedett gazdasági szereplők és a nem közösségi származású áruk számára a közbeszerzési eljárásban nemzeti elbánást Magyarországnak és az Európai Uniónak a közbeszerzések terén fennálló nemzetközi kötelezettségeivel összhangban kell nyújtani.

A Kbt. 76. § (3) bekezdés alapján a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok vonatkozhatnak különösen az alábbiakra:

a) minőség, műszaki érték, esztétikai és funkcionális tulajdonságok, valamennyi felhasználó számára való hozzáférhetőség, hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazása és egyéb szociális, környezetvédelmi és innovatív tulajdonságok, forgalmazási feltételek, vevőszolgálat és műszaki segítségnyújtás, pótalkatrészek biztosítása, készletbiztonság, a teljesítés időpontja, időszaka;

b) a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány szervezettsége, képzettsége és tapasztalata, ha a személyzet minősége jelentős hatással lehet a szerződés teljesítésének színvonalára.

(5) Az ajánlatkérő köteles a legalacsonyabb költség vagy a legjobb ár-érték arányt megjelenítő értékelési szempontok alkalmazására. Az ajánlatkérő csak akkor választhatja a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontját, ha az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, és a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az adott esetben további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja. Az ajánlatkérő nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként tervezési, mérnöki és építészeti szolgáltatások, valamint építési beruházások esetében. E törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály vagy támogatásból megvalósuló közbeszerzés esetében a támogatás feltételrendszere egyes beszerzési tárgyak tekintetében az alkalmazandó értékelési szempontrendszerre és módszerre vonatkozó részletes szabályokat határozhat meg.

(6) Az értékelési szempontoknak az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

- a) a szerződés tárgyához kell kapcsolódniuk;
- b) nem biztosíthatnak önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérőnek, hanem mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető tényezőkön kell alapulniuk;
- c) biztosítaniuk kell a 2. § (1)-(5) bekezdésében foglalt alapelvek betartását;
- d) az értékelési szempontok körében nem értékelhető az ajánlattevő szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassága. A (3) bekezdés b) pontjában foglaltak értékelése esetén, ha az eljárásban e körülményekhez alkalmassági feltétel is kapcsolódik, egyértelműen el kell különíteni, hogy mely feltételek képezik a teljesítéshez minimálisan szükséges elvárást (alkalmassági követelmény), és melyek jelentik ezen felül az értékeléskor figyelembe vett tényezőket;
- e) nem eredményezhetik ugyanazon ajánlati tartalmi elem többszöri értékelését.

A Kbt. 135. § (7) bekezdés értelmében, ha a közbeszerzés tárgya építési beruházás és a szerződés teljesítésének időtartama a két hónapot meghaladja, az ajánlatkérő köteles a szerződésben foglalt - tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított - teljes ellenszolgáltatás 5 %-ának megfelelő összeg, de legfeljebb kétszázötvenmillió forint előleg igénybevételeként lehetőségét biztosítani. Az előleg fizetését e kötelezően biztosítandó mértékben az ajánlatkérő nem teheti függővé a szerződő fél részéről biztosíték nyújtásától.

A Korm. rendelet 24. § szerint:

(1) Az ajánlatkérő építési beruházásra irányuló közbeszerzés esetén szakmai ajánlatot kér be, amelyet a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont és a megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység - ideértve a Kbt. 1. mellékletében meghatározott tevékenységeket is - minőségének értékelésére alkalmas részszempontok szerint vizsgál. Az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (5) bekezdése értelmében építési beruházás esetében nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként.

(2) A megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység értékelésére alkalmas részszempontok körében értékelhető különösen

- a) az ajánlott építőanyagok minősége,
- b) a környezetvédelmi, fenntarthatósági követelmények figyelembevétele,
- c) speciális területi adottságok (örökségvédelmi, vízminőség-védelmi, természet- és tájvédelmi adottságok) kezelésének módja,
- d) az innovatív megoldások alkalmazása, vagy

(3) Kivitelezésre vagy kivitelezésre és az ahhoz kapcsolódó tervezésre együtt irányuló építési beruházás esetén a legjobb ár-érték arány, valamint a minőség alapú kiválasztás szempontjának érvényre juttatása érdekében az ajánlati ár az értékelés során legfeljebb 70%-os arányban vehető figyelembe, kivéve nukleáris létesítményekre vonatkozó építési beruházások esetén, mely eljárások során ez az arány magasabb is lehet.

18. A hivatalbóli kezdeményezés alapján azt vizsgálta meg a Döntőbizottság, hogy az ajánlatkérő a legjobb ár-érték arány értékelési szempont körében milyen értékelési részszempontokat adott meg.

19. Tényként állapítható meg, hogy az ajánlatkérő által lefolytatott közbeszerzési eljárás tárgya építési beruházás. Az ajánlatkérő a legjobb ár-érték arány értékelési szempontot alkalmazta a közbeszerzési eljárás során, amelyhez az ajánlati ár értékelési részszempontot 50 % súlyszámmal, az előleg mértéke (0-10 %) értékelési részszempontot 25 % súlyszámmal, valamint a fizetési határidő (15-60 nap) értékelési részszempontot 25% súlyszámmal határozta meg.

20. A kezdeményező nyilatkozata alapján a Döntőbizottság önálló elemként vizsgálta meg az ajánlati ár értékelési részszerzőpont 50 % súlyszámmal történt előírását az ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentációban.

21. A Kbt. 198. § (1) bekezdés 9. pontja alapján alkalmazandó Korm. rendelet 24. § (3) bekezdése kötelezően írja elő, hogy az építési beruházások esetén az ajánlati ár értékelési részszerzőpont legfeljebb 70%-os aránnyal vehető figyelembe. A kógens jogszabályi rendelkezés egyetlen kivételt enged, a nukleáris létesítmények megvalósítására irányuló építési beruházások tekintetében.

22. A tényállásban foglaltak alapján megállapítható, hogy az ajánlatkérő által meghatározott szerzés tárgya építési beruházás, amely azonban nem nukleáris létesítmény. A legjobb ár – érték arány kiválasztásához az ajánlatkérő az ajánlati ár értékelési részszerzőpontot 50 % súlyszámmal kívánta figyelembe venni.

23. A közbeszerzési eljárás megindításakor hatályos jogszabályi rendelkezések az építési beruházás esetén az ajánlati ár értékelési részszerzőponthoz rendelt súlyszám felső határát határozták meg, azt legfeljebb 70 %-os mértékben maximálta a Korm. rendelet 24. § (3) bekezdése. Az ajánlati árhoz rendelt súlyszám alsó határát sem a Korm. rendelet, sem más jogszabály nem határolta le, így azt e vonatkozásban az ajánlatkérők szabadon határozhatták meg a közbeszerzési eljárás során.

24. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő által az ajánlati árhoz kapcsolódóan előírt 50 % súlyszám nem érte el a jogszabály által megengedett 70 % -ot, így az ajánlatkérő szerzőponthoz rendelt súlyszám meghatározása során. Az ajánlatkérő nem sértette meg a Korm. rendelet 24. § (3) bekezdés rendelkezéseit.

25. A Döntőbizottság jogsértés hiányát állapította meg az első kezdeményezési elem vonatkozásában.

26. A második és harmadik kezdeményezési elem tekintetében a Döntőbizottság az alábbiakat rögzíti.

27. Az uniós szabályozás ösztönzi a minőségi kiválasztást kifejező legjobb ár-érték alkalmazását, a 2016. január 1. napjától hatályos Kbt. rendelkezések szerint a minőségi követelmények fokozott érvényesülése érdekében az ajánlatkérők főszabályként a legalacsonyabb költség és a legjobb ár-érték szempontot kötelesek alkalmazni. Az irányelv felhatalmazása alapján a Kbt. 76. § (5) bekezdés értékhatártól függetlenül valamennyi közbeszerzési eljárás tekintetében kizárja a legalacsonyabb ár önálló értékelési szempontként történő alkalmazását tervezési és mérnöki szolgáltatások, továbbá építési beruházások esetén. Az ajánlatkérőknek olyan értékelési részszerzőpontokat kell meghatározni, amelyek a szerzés tárgyhöz kapcsolódnak, mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhetők, biztosítják a Kbt. alapvető rendelkezéseinek érvényesülését. Az értékelési részszerzőpontok meghatározásának továbbá objektív szempontokon kell alapulniuk, amelyek összességében a teljesítés színvonalát emelik és a teljesítés során valódi jelentőséggel bírnak. A törvény tiltja az értékelési szempontok körében a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelmény értékelését, valamint azonos ajánlati elem több alkalommal történő értékelését.

28. A Kbt. példalózó jellegű felsorolást ad az ajánlatkérők számára az al- vagy részszerzőpontok meghatározásához.

29. A Korm.rendelet 24. § (2) bekezdése részletezi az értékelési részszerzőponttal kapcsolatos követelményeket, amelyek körében értékelhető az építőanyagok minősége, környezetvédelmi illetve fenntarthatósági követelmények figyelembevétele, speciális területi adottságok, vagy innovatív megoldások alkalmazása.

30. A Döntőbizottság kitér arra is, hogy a Közbeszerzési Hatóság a nyertes ajánlattevő kiválasztására szolgáló értékelési szempontrendszer alkalmazásáról szóló, a Közbeszerzési Értesítő 2016. évi 147. számában 2016. december 21. napján közzétett útmutatója az építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárások vonatkozásában rögzítette, hogy „A teljesítési határidő, mint értékelési szempont önmagában való alkalmazása az ár mellett nem javasolt, mert annak használata a szabályozás célja ellen irányulhat. Emellett például a kötbérre, jótállásra vagy egyéb garanciákra, részszerzőpontok számára, igényelt előleg mértékére vonatkozó értékelési szempontok sem tekinthetők kifejezetten minőségi szempontoknak.”

31. A tényállásban foglaltak szerint az ajánlatkérő értékelési részszerzőpontként határozta meg az ajánlati ár mellett az előleg mértékét és a fizetési határidőt.

32. A Döntőbizottság álláspontja szerint az előleg mértéke és a fizetési határidő nem tekinthető minőségi, környezetvédelmi vagy szociális szempontnak. A vizsgált részszerzőpontok nem kapcsolódnak az építőanyag minőségéhez, a környezetvédelmi vagy fenntarthatósági követelmények figyelembevételéhez, speciális területi adottság kezeléséhez vagy innovatív megoldás alkalmazásához. Ebből következően az előleg mértéke és fizetési határidő részszerzőpontok nem voltak alkalmasak arra, hogy a beszerzés tárgyát képező építési beruházás, a megvalósítandó építmény, építési tevékenység szakmai minőségét értékelje azok alapján az ajánlatkérő.

33. Mindezekre tekintettel állapította meg a Döntőbizottság, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 198. § (1) bekezdés 9. pontja szerint alkalmazandó Korm. rendelet 24. § (1) bekezdésének megsértésével határozta meg az előleg mértéke és a fizetési határidő értékelési részszerzőpontokat.

34. A Döntőbizottság nem állapított meg olyan többlet tényállási elemet, amelyből a Kbt. alapvető rendelkezéseinek megsértésére lehetett következtetni.

35. A Döntőbizottság a jogsértés megállapítására tekintettel azt nem vizsgálta, hogy az előleg mértékének 0 és 5 % közötti biztosítása az ajánlatkérő jogszabályi kötelezettsége, így azt nem is értékelhette jogszerűen.

36. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva a fenti indokokra tekintettel a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján megállapította a jogsértés megtörténtét.

37. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ákr. 125. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

38. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

39. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdése a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselet a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2021. június 2.

Dr. Szathmári Réka sk
közbeszerzési biztos

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Hubáné Dr. Szabó Ágnes sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Dr. Csendes Richárd felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó (elektronikus úton)-kezdeményező képviseletében
2. Szentgyörgyi Szilvia felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó (elektronikus úton)-ajánlatkérő képviseletében
3. Miniszterelnökség